

12.1. 2025, 1. neděle po Zjevení Páně

Introit: "Cožpak může zapomenout žena na své pacholátko, neslitovat se nad synem vlastního života? I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu." (Iz 49,15)

Píseň: 714 *Někdo mě vede za ruku*

Modlitba: Pane Bože, Otče náš, tatínku, maminko, rodiči...

vedeš nás za ruku, staráš se, pečuješ... jako starostlivá maminka o své dítě. Někdy to vedení, doprovázení, oporu potřebujeme hodně... někdy se nám zdá, že si stačíme docela dobře sami.

Někdy jdeme dost mimo cestu, zabloudíme, něco pokazíme,... myslíme na svá bloudění, na to, kdy jsme někomu ublížili... prosíme, odpusť.

Děkujeme, že se k tobě můžeme vracet. Třeba přijít do kostela, modlit se, zpívat, pslouchat.

Děkujeme za neděli, děkujeme za dnešní den, za bohoslužby. Prosíme, požehnej naše setkání, mluvení i přemýšlení. Amen.

Čtení: Lk 15,11-24 (Marnotratný syn)

Píseň: 313 *Ozvi se, Pane můj*

Text: Mt 6,9 (začátek modlitby Páně)

Kázání: **1. Epidemie**

Je to 5 let, co vypukla epidemie covidu. Někoho více, někoho méně uzemnila, skolila, vystrašila, zbrzdila, šokovala... Leccos nám vzala. Smutně myslíme na to, že nám vzala i blízké lidi.

Možná nám epidemie i něco dala nebo nás naučila. Já jsem v době covidu objevila nově modlitbu Páně, její sílu. „...Ve světě je zmatek, chaos, nouze. Jsem nesoustředěná. Jako by i modlitba těkala z místa na místo. O co mám prosit? Za koho? Na co právě zaměřit pozornost? Na pomoc mi přichází Modlitba Páně. Ta shrnuje vše podstatné. Pomáhá víře k nadhledu. Je kotvou. Nemusím sama vymýšlet, co říct, jak formulovat chaotické myšlenky..." (text o MP psaný za covidu)

Epidemie tak nějak odezněla, svět ale pokojnějším, bezpečnějším ani veselejším místem k životu není, zdá se. A tak – díky za možnost se vztahovat ven ze sebe, díky za modlitbu, a konkrétně - díky za modlitbu Páně.

2. Abba. Otče.

Dnes se zastavíme na začátku. U prvního slova. Otec.

Ježíš se modlil často. Odcházel na pustá místa, kde chtěl být sám, modlil se s učedníky nebo s lidmi, kteří přivedli nemocného člověka. Děkoval za chléb a ryby... V závěru života se modlil v Getsemanské zahradě, tušil, cítil nebo věděl, že se blíží zatčení a smrt, měl strach, prosil učedníky, aby zůstali s ním bdělí. A modlil se slovy "Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš." (Mk 14,36) Použil oslovení Abba, Otče... Je to familiární, důvěrné oslovení. Tatínku, tati... Papa... V bolesti, strachu prosí Ježíš svého otce, tatínka, aby byl s ním. Je odhodlaný přijmout, co ho čeká, přitom je pro něj důležité, že v tom/při tom nebude sám.

3. Zašpiněné sklíčko.

Jsou lidé, pro které je oslovení „otče“ těžké. Zkušenosti s otcem, vzpomínky na otce jsou spojeny s bolestí, strachem. Otec býval násilný, opilý, zlý, despotický, zneužíval, nebo naopak nebyl, zmizel... pořád pracoval... atd. Tato zkušenost může ovlivnit to, jak někteří lidé vnímají začátek modlitby Páně, konkrétně oslovení „otče“. A může to ovlivnit i celkové vnímání Boha – protože se o něm mluví jako o otci, nejen v modlitbě Páně. Tato špatná zkušenost se stává sklíčkem, prizmatem toho, jak rozumí Bohu. A je to sklíčko zašpiněné, začerněné, všelijak pokřivené.

Bible a poté i my čtenáři, křesťané používáme k přemýšlení a mluvení o Bohu obrazy z našeho světa. Jedním z nich je otec. Ale je jich víc: matka (Iz 66,3), soudce (Žalm 50,6), král, panovník, pastýř (Žalm 23), lékař (Žalm 50,6), přítel, orel (orlice), skála... Je dobře, že Bible nabízí obrazů více. A hlavně nabízí také příběhy, třeba ten o milosrdném otci, který jsme četli.

Obrazy mají úskalí. Však před vytvářením obrazů Boha varuje hned druhé přikázání desatera. Teoložka Dorothea Sölle v souvislosti s obrazy (nejen Boha) mluví o pohřbu. Vytvořením obrazu svého protějšku „pohřbívám“ jeho možnost být „úplně jiný“. Zaškatulkujeme, onálepkujeme si někoho, že je to „cikán“ „postižený“ „autista“ „uprchlík“ „homosexuál“... a toto vidění nás ovlivní. Zaškatulkováním Boha pohřbíme možnost, aby byl „úplně jiný“ (totaliter aliter) Proto je dobře, že Bible používá různé obrazy, přirovnání. Naše představy jsou „nasvíceny“ a korigovány z různých stran.

Teolog Karl Barth navrhuje „otočit diaprojektor“. Tím sklíčkem, prizmatem se dívat opačně. Tak aby Boží otcovství nebylo určeno našimi lidskými zkušenostmi s otcem. Ale obráceně: vezměme Boží otcovství jako archetyp, příklad, ke kterému budeme lidské otcovství orientovat. Zkusme své lidské vnímání nebo hledání role otce poměřit s tím, jaký je otec nebeský, Bůh.

4. Milosrdný otec.

Příběh, který asi nejlépe vystihuje Boží otcovství, je přečtené podobenství o marnotratném synu. Mladší syn, který se odvážil požádat otce o díl majetku, který na něj má připadnout – vlastně tím otce tak trochu pohřbívá, majetek se dědí až po smrti – odchází do světa, postupně o všechno přijde a skončí hladový a špinavý u prasat. Jde do sebe, někde uvnitř nebo v hloubce nebo nahoře nebo ve snu... se mu objeví vzpomínka na otce a rozhodne se vrátit. Už ne jako syn, ale přece chce být u otce blízko. Vrací se tam, kde to dříve bylo jeho „doma“.

Ukáže se, že jeho otec za ten dlouhý čas nezapomněl, po synovi se mu stýskalo, přál si, aby se vrátil, vyhlížel ho. Jakmile ho uvidí, běží mu naproti, objímá, úplně samozřejmě ho přijímá zpátky. Je to přece můj syn. Pořád jím byl. Byl mrtev, ale žije.

Roku 1669 namaloval Rembrandt obraz s názvem Návrat ztraceného syna. Syn klečí před otcem, opírá o něj hlavu. Starý otec se sklání, ruce má na jeho ramenou. Středem obrazu jsou otcovy ruce. Někde jsem o těch rukou na obraze četla, že je každá jiná. Levá je mohutná se silnými prsty, pravá je jemnější. Prý ty ruce jsou jedna rukou mužskou, otcovskou, druhá je rukou ženskou, mateřskou. Setkání s otcem je i setkáním s matkou. Každopádně – je to obraz přijetí, lásky, odpuštění. Návrat domů.

I my – se smíme vracet domů, k Bohu, třeba i po dlouhé pauze.

5. Světlo Božího království.

Pro mě osobně není oslovení Boha jako otce problematické nebo traumatizující. Neodvážuji se ale bagatelizovat to, že je pro někoho obraz Boha jako otce přijatelný těžko. Zároveň samotná změna oslovení (matko... příteli...) asi nepomůže. Víra, náboženství, křesťanství by mělo otevírat dveře do nového, k novému, odbřeňovat. Modlitba Páně bude pokračovat prosbou o příchod Božího království. Prosíme přitom, aby světlo od Boha, z druhé strany, světlo Božího království osvětlovalo naše vnímání, hojilo zranění, prosvětlovalo tmou špatných vzpomínek a zkušeností.

Můžeme zkoušet například se pomalu modlit Otče náš a u jednotlivých proseb si uvědomovat, na která bolavá místa – v nás, kolem nás - prosíme, aby zasvítlo světlo Boží lásky.

Pane Bože, máš nás rád – asi víc než dokáže rodič mít rád svoje dítě. Můžeme se k tobě vracet, na tebe obracet. Tvoje tvář je obrácená k nám, náruč otevřená. Tomu věříme, za to děkujeme, amen.

Píseň: 385 *Otče náš, jenž jsi na nebesích*
Ohlášky;

Píseň: 706 *Důvěřuj se v Pána*
Přímluvná modlitba, Otče náš

Poslání: Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. (1Tes 5,16-18)

Požehnání: Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. (Nu 6,24-26)

Píseň: 416 *Tvé požehnání*